

Nämndplan kollektivtrafiknämnden 2020

INNEHÅLL

Region Värmlands vision	3
Region Värmlands värdegrund	3
Mål	3
Agenda 2030	4
Kollektivtrafiknämndens mål	4
Kollektivtrafiknämndens resultatmål 2020	4
Förutsättningar som är styrande för kollektivtrafiknämndens ansvarsområde	5
Kollektivtrafiknämndens uppdrag och fokus för verksamhetsåret 2020	5
Nämndens uppdrag	5
Uppdrag enligt Trafikförsörjningsprogram 2017–2021	6
Övriga uppdrag	7
Fokus för verksamhetsåret 2020	7
Uppdrag till regionstyrelsen	8
Budget	8
Uppföljningsplan	9
Internkontroll	9
Uppsiktsplikt	9

REGION VÄRMLANDS VISION

Livskvalitet i världsklass

Genom att arbeta för att nå effektmålen trygga och nöjda invånare, attraktivt och hållbart Värmland, god och jämlik hälsa samt en hållbar organisation styr Region Värmland mot visionen – livskvalitet i världsklass.

REGION VÄRMLANDS VÄRDEGRUND

För alla i Värmland

Vi är till för att alla i Värmland ska må bra och för att vår region ska vara attraktiv och konkurrenskraftig.

Tillsammans

Tillsammans blir vi bättre. Därför respekterar vi varandras arbete, ser vår roll i helheten, samarbetar och förstår att alla är viktiga. Olikheter berikar och utvecklar oss – ökad mångfald, jämlikhet och jämställdhet breddar våra perspektiv. Vi lyssnar, är lättillgängliga och kommunicerar tydligt. För oss är god kommunikation alltid schyst och inkluderande.

Framåt

Vi strävar alltid efter att bli bättre. Därför är vi nyfikna, lyhörda och öppna för nya idéer. Vi förstår att vi måste vara handlingskraftiga och modiga, men aldrig dumdristiga. Därför lär vi av det vi gör bra, men också av det som blir mindre bra. Vi vill bidra till ett Värmland där alla ges samma förutsättningar till ett gott liv, och där invånarna har tillit och förtroende för vårt arbete. Det gör vi genom att prioritera ekonomisk-, social- och miljömässig hållbarhet och ett förhållningssätt som bygger på inkludering och respekt.

Vi bryr oss

Vi är engagerade i det vi gör, tar ansvar och använder vår kunskap, känsla och kompetens för att göra skillnad. Respekten för allas lika och okränkbara värde oavsett ålder, kön, etnisk tillhörighet, sexuell läggning, religion, funktionshinder, könsöverskridande identitet, social situation eller bostadsort är fundamental – därför uppträder vi alltid respektfullt och professionellt.

Kvalitet

Vår verksamhet kännetecknas av kunskap och kvalitet. Vi tar ansvar för att nå goda resultat genom att ha helhetssyn, vara kostnadseffektiva och ständigt utveckla vår kompetens och våra arbetssätt. Ett engagerat medarbetar- och ledarskap skapar förutsättningar för att vi tillsammans når våra mål.

MÅL

Effektmålen är enligt regionplan 2020:

- Trygga och nöjda invånare
- Attraktivt och hållbart Värmland
- God och jämlik hälsa
- Hållbar organisation

Inom målet Hållbar organisation ingår:

- Hållbart arbetsliv
- Ekonomi i balans
- Minskat miljöavtryck
- Respektfulla möten

Utöver det som är gemensamt för alla nämnder beskrivs i avsnittet *Nämndens mål* också de mål för nämnden som regionfullmäktige har beslutat om.

AGENDA 2030

Kollektivtrafiken har under året varit en aktiv del i det övergripande arbetet Region Värmland påbörjat för integrering av agenda 2030 i organisationen. Hos kollektivtrafiken har vi arbetat med att mappa vilka mål i agenda 2030 som vi arbetar mest mot. Vi har även börjat arbeta internt med information/utbildning i agenda 2030.

Kollektivtrafiken är en samhällsaktör som tangerar många av de mål agendan berör.

Genom att tillhandahålla trygga och smarta transportlösningar till länets invånare oavsett livssituationer och behov samt genom att vara en aktiv aktör i samhällsplanering bidrar vi till mål 11 och 9.

Vi bidrar till att människor kan förflytta sig i samhället oberoende socioekonomisk bakgrund och bidrar därmed till mål 10.

Genom att arbeta aktivt med trafiksäkerhet och förnybara bränslen bidrar vi till mål 3 och 13.

Genom att inkludera hållbarhetskrav vid upphandling bidrar vi till mål 12.

Kollektivtrafiken strävar efter att varje planerat uppdrag ska utvärderas utifrån hållbarhet som en underliggande aspekt för genomförande på samma sätt som exempelvis den ekonomiska aspekten utvärderas.

KOLLEKTIVTRAFIKNÄMNDENS MÅL

KOLLEKTIVTRAFIKNÄMNDENS RESULTATMÅL 2020

Kollektivtrafiknämndens resultatmål för 2020 är formulerad i Regionplanen.

- God tillgänglighet och service
- Minskad miljö och klimatpåverkan

Nämnden ska erbjuda ett sammanhållet, smidigt, jämlikt, hållbart och effektivt transportsystem för hela länet samt till och från länet med fokus på resenärernas behov.

Under 2020 ska nämnden ta fram förslag på en vision om långsiktig utveckling av kollektivtrafiken i Värmland med perspektiv 2040 samt upprätta en strategi för Region Värmlands roll i framtidens mobilitet. Arbeta med nytt Trafikförsörjningsprogram kommer att vara en viktig del av nämndens arbete under året.

Under 2020 kommer nämnden att fokusera på fortsatt utveckling och samordning inom befintliga trafiksystem, samt ett framåtsyftande utvecklingsarbete för att tillvarata framtida utvecklingsmöjligheter.

FÖRUTSÄTTNINGAR SOM ÄR STYRANDE FÖR KOLLEKTIVTRAFIKNÄMNDENS ANSVARSOMRÅDE

Nämndens uppdrag utgår från reglemente *Allmänna bestämmelser för styrelse och nämnder*, nämndspecifikt reglemente och övriga relevanta styrande dokument.

Kollektivtrafiknämndens uppdrag regleras bland annat av regeringsformen, kommunallagen och förvaltningslagen.

Kollektivtrafiknämndens arbete tar sin utgångspunkt från EU:s lagstiftning och mål inom persontransportområdet, de nationella transportpolitiska målen samt lag (2010:1065) om kollektivtrafik.

Kollektivtrafiken bidrar starkt till samhällsnytta och medverkar till att uppfylla övergripande politiska mål, till exempel när det gäller regional utveckling, hållbarhet, tillgänglighet och sysselsättning. För att uppnå samhällsmål inom andra områden än resande ska den regionala kollektivtrafiken, enligt intentionerna i kollektivtrafiklagen, utvecklas i samklang med lokala och regionala strategidokument¹ inom samhällsplanering, infrastruktur och regional utveckling.

Enligt lag om kollektivtrafik ska det finnas en regional kollektivtrafikmyndighet (RKM) i varje län. Region Värmland är regional kollektivtrafikmyndighet i Värmland.

KOLLEKTIVTRAFIKNÄMNDENS UPPDRAG OCH FOKUS FÖR VERKSAMHETSÅRET 2020

NÄMNDENS UPPDRAG

Kollektivtrafiknämnden ansvarar för att de uppgifter som faller på Region Värmland som regional kollektivtrafikmyndighet (RKM) säkerställs. Detta ansvar inkluderar att utreda, utforma, följa upp och bereda det regionala trafikförsörjningsprogrammet som beskriver mål och inriktning för den regionala kollektivtrafiken. Nämnden ansvarar även för att fatta beslut om allmän trafikplikt samt upphandla och sluta avtal inom ramen för allmän trafikplikt. Beslut om allmän trafikplikt kan sägas utgöra kollektivtrafikmyndighetens besked till medborgarna om vilken trafik man avser att ta ansvar för och säkerställa att den upprätthålls. I enlighet med EU:s regelverk förväntas RKM en gång om året offentliggöra en samlad rapport om den allmänna trafikplikten inom sitt behörighetsområde.

Varje år ska nämnden upprätta en nämndplan för sitt ansvarsområde och utarbeta förslag till budget och ekonomisk flerårsplan inom de av regionfullmäktige fastlagda ramarna.

Kollektivtrafiknämnden ska avge remissyttranden, utlåtanden och skrivelser inom ramen för nämndens ansvarsområde samt följa och verkställa fullmäktiges beslut, verka för att fastställda mål uppnås samt bereda ärenden som ska till fullmäktige. Nämnden ansvarar

¹ Som exempel: Regionalt serviceprogram, 2014–2020, Värmlandsstrategin 2014–2020, För ett klimatneutralt Värmland – klimat och energistrategi för Värmlands län, Länsplan för regional transportinfrastruktur i Värmland 2014–2025. På kommunal nivå till exempel översiktsplaner och trafikplaner.

även för att säkerställa genomförande av den process för priser och produkter som regionfullmäktige beslutat om.

Nämnden ansvarar för att verksamhetens utveckling, nämndens styrning och uppföljning samt åtgärder vid brister är tillräckligt ändamålsenliga. Beslut ska årligen fattas om internkontrollplan baserad på en bedömning av risker knutna till regionens övergripande målbild. Nämnden ska kontinuerligt följa upp sin verksamhet. Nämnden ska delta i den övergripande planeringen av investeringar inom sitt sakområde samt samråda med berörda verksamheter om förslag till specificerade investeringsobjekt, utarbeta yttrande över och prioritera investeringsförslag.

Uppdrag enligt Trafikförsörjningsprogram 2017–2021

Nämnden ansvarar för att styra och leda kollektivtrafiken i enlighet med Regionalt trafikförsörjningsprogram för Värmland 2017–2021. Där har följande vision och mål formulerats:

Vision

Kollektivtrafiken bidrar till regional utveckling och tillväxt i Värmland genom att vara ett sammanhållet, smidigt och effektivt transportsystem för hela länet samt till och från länet. Den utgör en del i ett samlat regionalt tillväxtarbete och är resenärens bästa alternativ för dagliga resor.

Kollektivtrafiken bidrar till:

- En långsiktigt hållbar utveckling och ökad tillväxt
- Minskad negativ miljöpåverkan
- Ökad tillgänglighet till lokala och regionala arbetsmarknader samt till och från storstadsregionerna Stockholm, Oslo och Göteborg
- Ökad jämlikhet och jämställdhet

Mål

Målen för kollektivtrafiken anges i programmet i fyra övergripande målområden.

Tillgänglighet för regional tillväxt, Attraktivitet och användbarhet, Miljö och Resurseffektivitet.

Tillgänglighet för regional tillväxt handlar om att skapa ett sammanhållet nät av regional trafik och tätortstrafik.

Attraktivitet och användbarhet handlar om att kollektivtrafiken ska upplevas som ett attraktivt och användbart alternativ med enhetliga, gemensamma och lättillgängliga system för både regional trafik och tätortstrafik.

Målområde *Miljö* handlar om att öka energieffektiviteten och att minska trafiksystemets negativa miljöpåverkan.

Resurseffektivitet handlar om att kollektivtrafiken ska planeras och genomföras för ökad resurseffektivitet.

Övriga uppdrag

Inom nämndens verksamhetsområde ingår att på uppdrag av hälso- och sjukvårdsnämnden utföra de uppgifter som tidigare reglerades i avtal om patientresor och beställningscentral mellan kommunalförbundet och landstinget.

Regionala kollektivtrafikmyndigheten (RKM) är huvudman för färdtjänst i länets samtliga kommuner. Kommunen ersätter myndighetens nettokostnad för trafiken. Ansvaret regleras i särskilda avtal med respektive kommun.

Skolskjuts är en kommunal uppgift enligt skollagen 1985:1100. Alla kommuner i länet utom Karlstads kommun har överenskommit med RKM om att överta uppgiften att upphandla skolskjuts samt samordna trafiken. Kommunen ersätter myndighetens nettokostnad för trafiken. Överenskommelsen regleras i särskilda avtal med respektive kommun.

RKM ska ge kommunerna möjlighet att efter särskild överenskommelse köpa till kollektivtrafik inom ramen för allmän trafikplikt. Med tillköp av kollektivtrafik avses i detta sammanhang att en kommun kan finansiera viss regional kollektivtrafik eller subventionerade resor för den egna kommunen och som inte ryms inom regionala kollektivtrafikmyndighetens ekonomiska ramar eller är av sådant slag att den inte överensstämmer med trafikförsörjningsprogrammets mål för kollektivtrafikens utveckling. Tillköp av kollektivtrafik regleras av särskilda avtal mellan RKM och aktuell kommun.

Nämnden är regionens beställare av den trafik som tillhandahålls antingen av egna enheter eller av upphandlade entreprenörer.

Nämnden har ansvar för att samråda med länets kommuner om kollektivtrafik. För de kommuner som har tätortstrafik ska samordningen mellan kollektivtrafiken och respektive kommuns stads- och samhällsplanering stärkas i enlighet med upprättat samverkansavtal. Ett utskott för tätortstrafik har inrättats för att underlätta denna samverkan.

Nämnden har ett ansvar för att planera investeringar i kollektivtrafikens anläggningar i samråd med kommuner och Trafikverket samt söker, erhåller och fördelar stadsbidrag inom ramen för årlig planeringsprocess för genomförande av kollektivtrafikåtgärder i Värmlands länstransportplan.

Nämnden utser stämooombud för RKM till branschorganisationen Svensk kollektivtrafik samt väljer representant till Järnvägspolitiska gruppen och andra grupper som inrättas av Svensk kollektivtrafik och där RKM förväntas vara representerade.

FOKUS FÖR VERKSAMHETSÅRET 2020

Under 2020 ska nämnden arbeta mot målen **God tillgänglighet och service** samt **Minskad miljö- och klimatpåverkan**.

För 2020 har nämnden fokus på att:

1. Fortsätta med följande som påbörjades 2019
 - Ta fram en vision för en hållbar kollektivtrafik i Värmland 2040 inklusive strategi för tågtrafikens utveckling och kollektivtrafikens roll i ett hållbart samhälle med nya former av mobilitet.
 - Ta fram nytt trafikförsörjningsprogram att gälla från 2022.

- Skapa god samordning med övriga verksamheter inom Region Värmland. Under 2020 fokuseras på samskapande i framtidsytande strategier t ex Värmlandstrategin.
 - Skapa en effektiv, samlad kollektivtrafikverksamhet där samordningseffekter ska eftersträvas samtidigt som god kundnöjdhet vidmakthålls.
2. Utveckla vidare genom att 2020 även fokusera på följande
- Starta arbetet med digital transformation för att uppnå enkla och kundcentrerade informations- och försäljningskanaler.
 - Utveckla formerna för samordning av tätortstrafik och samhällsplanering med fokus på de kommuner som har tätortstrafik.
 - Ta fram och genomföra pilottest av nya tjänster med fokus på ökad kund- och medborgarnöjdhet i linje med visionen livskvalitet i världsklass.
 - Utveckla kollektivtrafiken så att den minskar biltrafiken.

Av mätplanen, se bilaga 1, *Mätplan*, framgår de indikatorer som nämnden ska följa upp under 2020. Indikatorerna utgör ett av underlagen för nämndens bedömning av måluppfyllelsen.

UPPDRAG TILL REGIONSTYRELSEN

Nämndens uppdrag till regionstyrelsen är att genomföra verksamheten under 2020 enligt nämndplanen. Genom att godkänna uppdraget ansvarar regionstyrelsen mot kollektivtrafiknämnden för att verksamheten genomförs i enlighet med planen.

Nämndens uppdrag till regionstyrelsen för genomförandet avser följande:

- Styrelsens förvaltning ska bedriva verksamheten som nämnden svarar för i enlighet med nämndplanen och budget.
- Styrelsens förvaltning ska bereda nämndens ärenden.
- Styrelsens förvaltning ska biträda nämnden att ta fram de uppgifter nämnden efterfrågar och som erfordras för nämndens uppdrag.
- Styrelsens förvaltning ska följa upp den verksamhet som nämnden genomför för nämndens räkning och rapportera till nämnden i enlighet med uppföljningsplan.
- Styrelsens förvaltning ska vidta de åtgärder som nämnden uppdrar till regionstyrelsen under förutsättning att nämnden finansierar åtgärderna.

BUDGET

Nämndens budget omfattar den nettokostnadsram som nämnden disponerar utifrån fullmäktiges beslut.

I begreppet nettokostnader ingår verksamhetens intäkter och kostnader, med undantag för de finansiella kostnaderna.

Den beslutade nettokostnadsramen 2020 för kollektivtrafiknämnden är 677 miljoner kronor. Störst del av budgeten finansierar trafik kostnader. Övriga kostnader är externa tjänster, personalkostnader och avskrivningar.

Eventuella budgetväxlingar, som är överenskomna gällande uppdrag och resurs/budget mellan nämnder, beslutas i regionstyrelsen. Beslut om förändring innebär justerad ram.

UPPFÖLJNINGSPLAN

Två gånger per år (via en årsredovisning respektive en delårsrapport) ska nämnden redovisa till regionfullmäktige hur den har fullgjort de uppdrag som regionfullmäktige har lämnat till den i reglemente och regionplan. Redovisningen följer regionfullmäktiges mätplan. I årsredovisningen sker även separat uppföljning av tillkommande uppdrag. Regionstyrelsen har ansvar för att samordna de övriga nämndernas redovisningar inför beslut i regionfullmäktige.

Kollektivtrafiknämndens mätplan visar ett urval indikatorer som ska följas upp för respektive mål och med vilken frekvens som uppföljningen ska göras. Indikatornivån är ett underlag för bedömning av måluppfyllelsen för respektive indikator. Nämndens mätplan ingår i nämndplanen som en bilaga. Regionstyrelsen tar även del av rapporteringen som sker utifrån övriga nämnders och fullmäktiges mätplaner.

INTERNKONTROLL

Regionstyrelsen har det övergripande ansvaret för att se till att det finns en tillräcklig intern kontroll inom Region Värmland.

Enligt Kommunallagen 6 kap 6§ ansvarar nämnderna för att det finns en tillräcklig intern kontroll inom sina respektive ansvarsområden. För kollektivtrafiknämnden fattas beslut om en interkontrollplan i eget ärende.

Med nämnder avses även regionstyrelsen i sin roll som verksamhetsansvarig för vissa områden. Regionstyrelsen fastställer årligen en intern kontrollplan som innehåller regionövergripande kontrollmoment. Regionstyrelsen ska utifrån egen riskbedömning besluta om egna kontrollmoment vid sidan av den regionövergripande kontrollplanen. Regionstyrelsen ska även vid behov initiera åtgärder som följd av resultaten av såväl regionövergripande som egna kontrollmoment. Regionstyrelsen ska årligen informera fullmäktige om organisationens samlade arbete med intern kontroll.

UPPSIKTSPLIKT

Enligt Kommunallagen 6 kap 1§ har regionstyrelsen uppsiktsplikt över övriga nämnder. Regionstyrelsen ska också ha uppsikt över Region Värmlands verksamhet som bedrivs i regionens bolag, stiftelser, föreningar och kommunalförbund där organisationen är medlem. Detta rapporteras i regionstyrelsens ordinarie rapportering till regionfullmäktige.

Regionstyrelsens uppsiktsplikt säkerställs genom att regionstyrelsen har möten med företrädare för respektive nämnd och andra organisationer samt tar del av protokoll, verksamhetsplaner och årsredovisningar från de verksamheter som regionstyrelsen har uppsiktsplikt över. För Region Värmlands nämnder säkerställs dessutom uppsiktsplikten genom rapportering till regionstyrelsen.